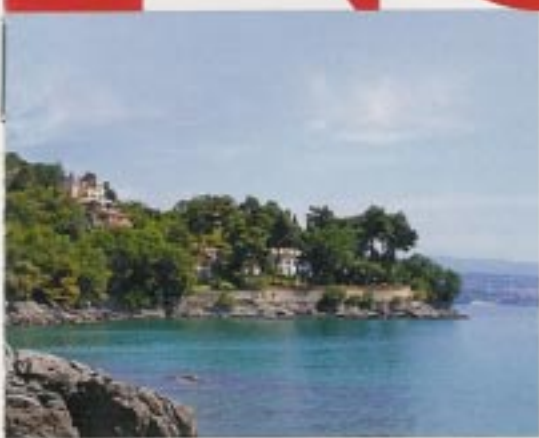
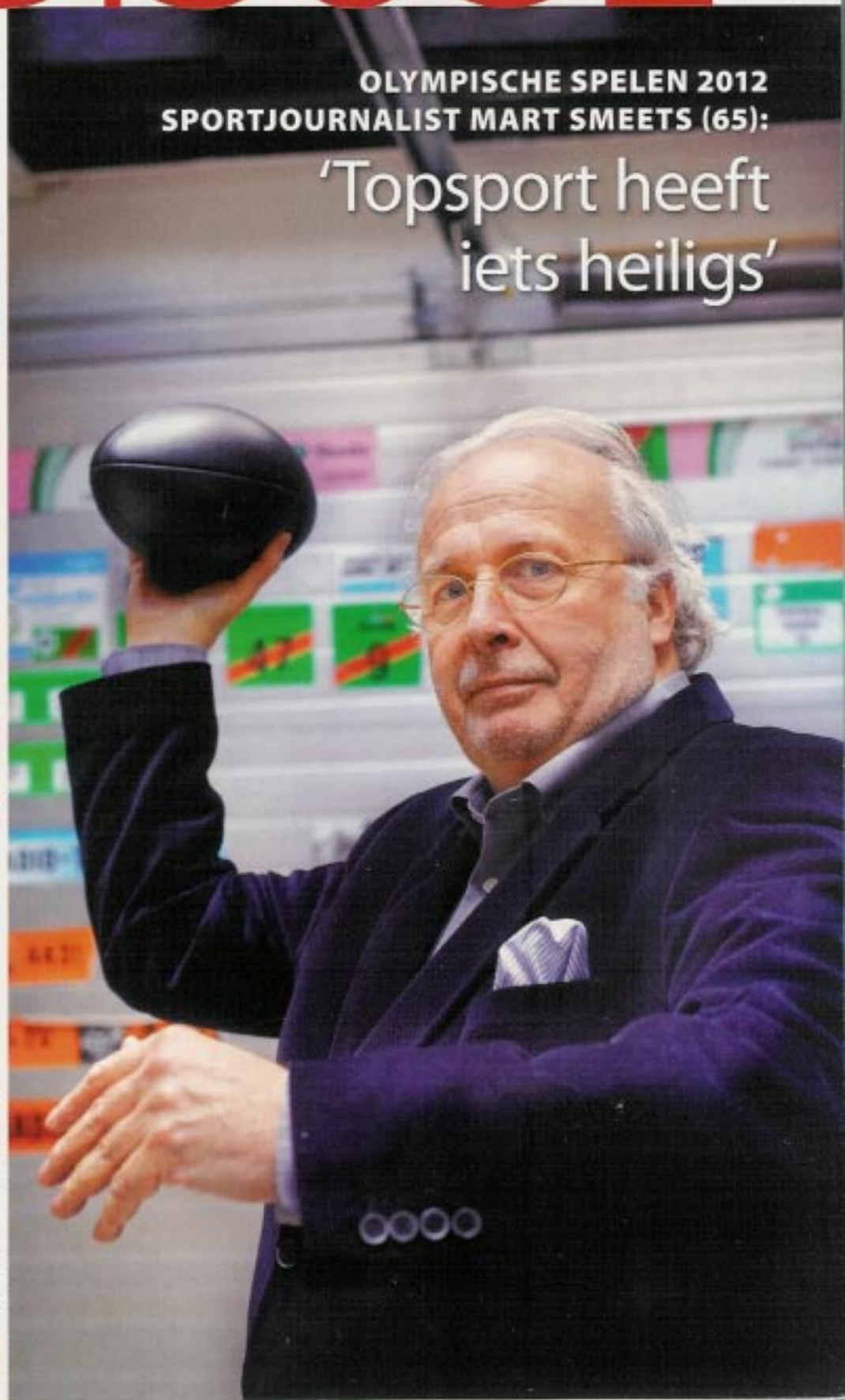

Nestor

OLYMPISCHE SPELEN 2012
SPORTJOURNALIST MART SMEETS (65):

'Topsport heeft
iets heiligs'

Magazine van de Unie KBO
nummer 7, juli 2012, jrg.60

POOTJE BADEN
IN CHIC OPATIJA

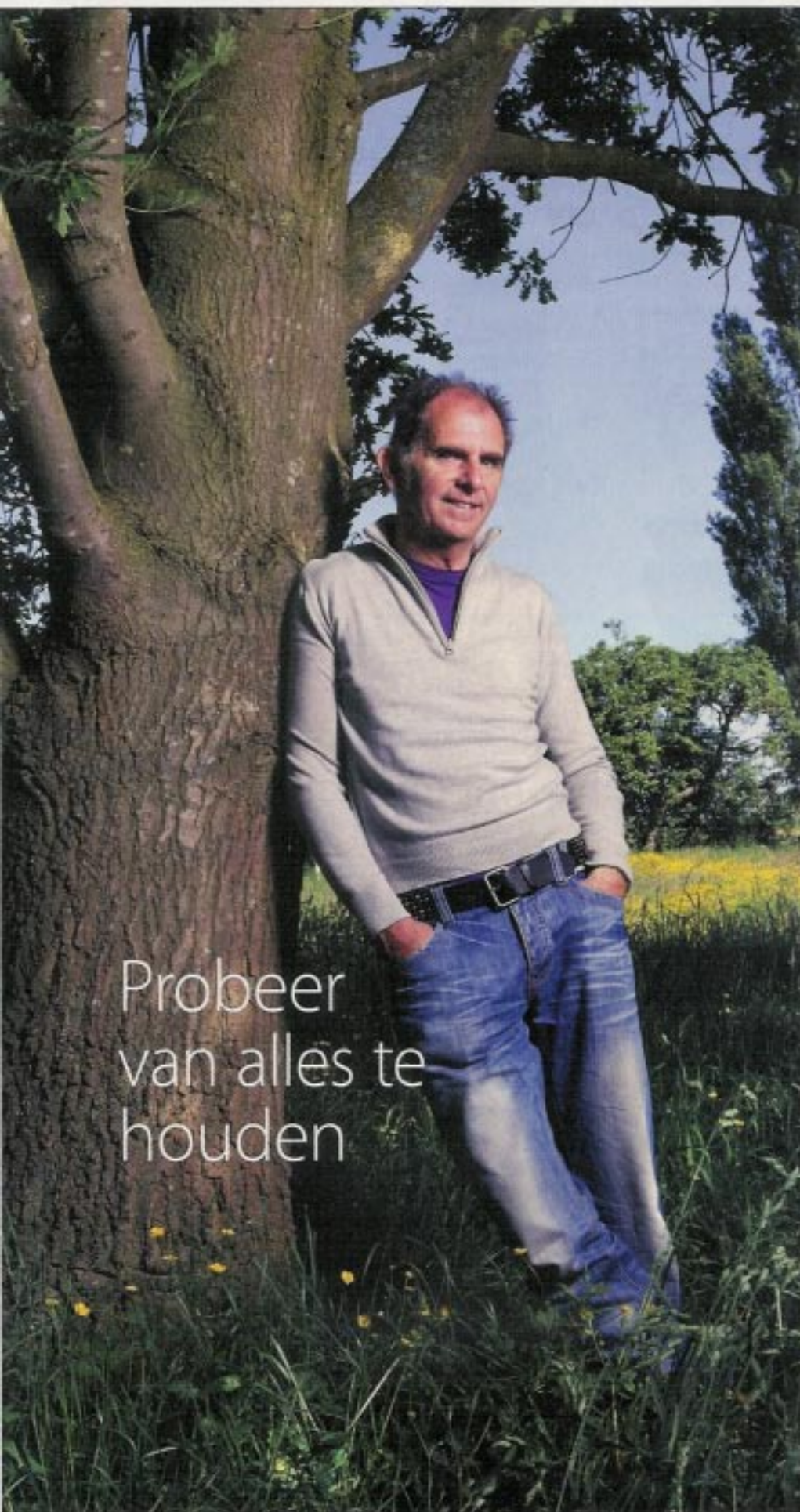
DE MEDIOR:
BENUT JE WERKWIJSHEID

HUIS OPSNOEPEN?

SENIORGAMES IN POLEN:
MEEDOEN IS AL WINNEN

Probeer
van alles te
houden

Zingen over

Op alle zes cd's die Renze Ferwerda uitbracht staat wel een nummer over de dood. De teksten voor zijn liedjes schrijft hij zelf. Wat heeft deze inspirerende zanger, mentor, met de dood? En kan hij op ons, de lezer, iets overbrengen van het lichte en blij dat hij zelf bij de dood ervaart?

Hoe zie jij de dood?

'Ik zie de dood vooral als een mysterie, het nieuwe ervaren, iets van 'zo kun je er ook tegenaan kijken'. Het diepe verdriet als je een dierbare verliest of voor je eigen levenseinde staat, zal altijd blijven, ook in mij. Mijn hart bonst als ik denk aan die goede vriend die lijdt aan de dodelijke spierziekte ALS, want ook ik vind de dood geweldig confronterend. Maar waar ik steeds vertrouwd mee word, is de zachte kant, de dood die doodgewoon bij het leven hoort.'

Dood even gewoon als leven?

'Leven en dood worden ons gegeven. Mijn zus zei op het moment dat ze wist niet meer lang te zullen leven: "Ik weet niet hoe het is om dood te gaan maar ben wel nieuwsgierig". Ik doe mijn best het zo te zien. Elke naaste die heengaat, laat je een stukje meer alleen achter. Dat is een heftige ontmoeting met jezelf en je eigen leven. Je komt jezelf net weer wat sterker tegen. Maar je kunt tegelijkertijd ervaren dat het leven een geschenk is met jou als aanwinst. Die overtuiging heb ik, weliswaar na een lange weg, op mezelf veroverd. En daar móet ik over zingen en teksten over maken.'

ver de dood

Kun je dat voelbaar maken?

'Op het moment dat mijn vader overleed, was ik er fysiek niet bij. Later bleek dat ik op dat moment wel zijn leidraad neuriede: "Wat de toekomst brengen moge"'. Ik heb mijn vader afgelegd en wist dat hij nu de zoon was en ik de vader. Ik zag hem opnieuw geboren worden. Die ervaring was zo overweldigend - let wel, in al het verdriet. Ik voelde heel sterk zijn doorgaan, zij het in een andere vorm. Ik wilde aan deze ervaring woorden geven want ergens woorden aan geven opent mij, maakt me vrij, en zo ontstonden deze strofes:

Is zingen jouw missie?

'Heel specifiek is mijn missie mensen de verbinding met zichzelf laten ervaren. Je doet ertoe! Je bent een mooi mens! Je draagt betekenis! Omarm jezelf. Mensen die dat willen leren, mogen me bellen. Ik weet de weg, nou, ik hakte dat pad in jaren uit weerbarstig graniet tevoorschijn. Als zanger en zangdocent wil ik mensen terugbrengen naar hun lichaam. Dat is ieders anker. In jezelf rusten. En vanuit dat stevige statuut ga je de verbinding met al het andere aan. Een verbinding die blijft. Dat heb ik goed ervaren toen een dierbare overleed. Hoe bijzonder, die overleed in mijn armen. Die gaf zich over en gewonnen vanuit mijn armen. Dat heeft me met enorm veel ontzag vervuld, me stil gemaakt. Ik ervaar het als een ode aan die ander en ook aan mijn armen, die blijkbaar die warme geborgenheid konden bieden. En al is de dierbare elders, de verbinding blijft. Ook deze ervaring moest ik verwoorden en het is meteen de titel van mijn nieuwste cd: In mijn

armen. Het is misschien wel de lichtste cd die ik ooit gemaakt heb.

Je werkt ook samen, zoals met rouwtherapeute Marieke de Bruijn?

'Ja, toen ik haar ontmoette is er spontaan een voorstelling ontstaan. Ons beider vertrekpunt is: probeer echt van alles te houden, met graagte van wat wit is maar zeker ook van wat zwart is. Houd van de zwarte dingen, houd zelfs van de dood. Al is de levensgrote vraag daarbij voor nagenoeg iedereen:

maar hoe dan! Ik doe dat door te zingen, mensen met elkaar te verbinden. Ik zing bij sterf- en ziekbedden, bij uitvaarten en rouwlezingen maar evengoed bij de Gentse Feesten. Want dood is net als leven ons gegeven. En zing ik bij wat droef is, dan is er vanzelfsprekend verdriet maar daarbinnen opent zich iets. Altijd.' α

Meer weten?

www.renzeferwerda.nl

Pappa is dichtbij

Pappa is een kind gevonden.
Morgen gaat hij dood.
Helder zijn z'n ogen,
vol verbazing groot.
Af en toe een vlaag van angst.
Dan weer vol vertrouwen.
Wat de toekomst brengen moge,
daar zal hij op bouwen.

(...)

Met een washand, stukje zeep,
maak ik pappa schoon.
Nu ben ik de vader.
Nu is hij de zoon.
't Kam zijn haren, leg 'm goed.
Alles laat hij toe.
Soepel als een baby'tje
Pappa was zo moe.

(...)